

ایدز چیست؟

ایدز که مخفف سندرم نقص ایمنی اکتسابی است بیماری است که اولین بار در سال ۱۹۸۱ گزارش شد و به سرعت مشکل عمده سلامتی در ایالات متحده و در سراسر جهان شد. در بیماران ایدزی مکانیسم‌های دفاعی ایمنی بدن از کار می‌افتند و به عفونت و بدخیمی منجر می‌شوند که افراد سالم هیچ گونه مشکلی در برابر آنها ندارند.

ایدز ناشی از ویروس نقص ایمنی انسان (HIV) است که در گذشته به LAV, HTLVIII و ARV معروف بوده است. این ویروس به خانواده ویروس‌های پیشین تعلق دارد و ممکن است از زجیره-ای نشأت گرفته باشد که در میمون‌های سبز آفریقایی یافت می‌شود. هنگامی که ویروس HIV سلول‌های انسان را عفونی می‌کند ممکن است برای سال‌های زیادی پنهان (غیر فعال) باقی بماند. به دلایل ناشناخته‌ای این ویروس ممکن است فعال شود و به ایدز یا بیماری وابسته به ایدز منجر شود. بنابراین بیماران مبتلا به عفونت HIV ممکن است بدون علامت بوده یا علایم خفیف تا شدیدی داشته باشند. افرادی که در معرض خطر ویژه‌ای از ابتلا به ایدز هستند عبارتند از افراد دو جنس یا همجنس باز، استفاده کنندگان از داروهای تزریقی، فاحشه‌ها و افراد مبتلا به هموفیلی، نگرانی فزاینده‌ای درباره شیوع ایدز در افراد غیر همجنس باز وجود دارد. ایدز به طور ویژه واگیردار نیست و با تماس اتفاقی منتشر نمی‌شود.

ایدز بر اثر تماس با خون یا منی آلوده انتقال می‌یابد. بانک‌های خون اکنون دهنده‌های خون را از لحاظ عفونت HIV آزمایش می‌کنند بنابراین انتقال ویروس از راه انتقال خون به ندرت رخ می‌دهد.

ایدز چگونه چشم را مبتلا می‌کند؟

حدود ۷۵ درصد از بیماران ایدزی به نوعی دچار مشکل چشمی هستند. در اغلب موارد رتین (غشاء حساس به نور در ته چشم) گرفتار می‌شود. خونریزی شبکه‌ای کوچک و وجود نقاط پنبه‌ای - پشمی علائم اولیه عفونت بوده و غالباً با معاینه چشمی قابل تشخیص هستند. نقطه پنبه‌ای - پشمی که سفید و کرکی به نظر می‌رسد به خاطر حرکت دورانی در منطقه‌ای کوچک در شبکیه به وجود می‌آید. این حرکت ممکن است باعث ایجاد نقاط خونی ریز یا خونریزی نیز شود. از آنجایی که بیماری‌های دیگر می‌توانند یافته‌های مشابهی را ایجاد نمایند، لذا نقاط پنبه‌ای - پشمی و خونریزی‌های شبکیه‌ای کوچک نشانه‌های تشخیص ایدز به شمار نمی‌روند.

عفونت شبکیه با سیتومگالو ویروس (CMV) بسیار شدیدتر است. CMV به عنوان عفونت فرصت طلب شناخته شده است چرا که به ندرت باعث بیماری می‌شود مگر در بیمارانی که به سیستم ایمنی بدن آنها آسیب رسیده باشد. هنگامی که CMV از یک سلول به سلول دیگر شبکیه حرکت می‌کند، این سلول‌ها را نابود می‌سازد. کل شبکیه ممکن است در مدت زمان دو تا سه ماه درگیر شود. چنانچه عفونت به درمان پاسخ ندهد و هر دو چشم را گرفتار کند می‌تواند منجر به نابینایی شود. عفونت‌های دیگر شبکیه از جمله عفونت‌های ناشی از ویروس هرپس، توکسوپلازما پارازیت و کاندیدای قارچی نیز می‌توانند در بیماران ایدزی به وجود آیند.

کاپوس سارکوما مشکل نادر کانسری است که در بیماران ایدزی رخ می‌دهد و ممکن است پلک‌ها را گرفتار سازد، جایی که به صورت ندول بنفش رنگ بدون درد ظاهر می‌شود. اگر ملتحمه (غشاءموکوسی که سفیدی چشم را می‌پوشاند) را مبتلا سازد به صورت توده‌ای گوشتی به رنگ قرمز روشن پدیدار می‌شود. به نظر می‌رسد که ضایعات کاپوس سارکوما پوستی و غشاءموکوسی به آهستگی رشد می‌کنند.

در مراحل پایانی بیماری مغز همواره درگیر می‌شود چه با عفونت مستقیم HIV یا با عفونت‌های فرصت طلب از آنجایی که پیش از ۵۰ درصد از مغز انسان به نوعی با عمل بینایی در ارتباط است، لذا چشم‌ها ممکن است علائمی از درگیری‌های مغزی را نشان دهند. تاری دید، مشکلات ناشی از حرکات چشمی یا دو بینی نیز ممکن است عارض شوند.

درمان موجود کدام است؟

هیچ گونه درمانی برای نقاط پشمی - پنبه‌ای شبکیه‌ای یا خونریزی ضروری نیست چرا که این نقاط هیچ تأثیری روی بینایی ندارند. به نظر می‌رسد که DHPG (گانسیکلوپیر) که داروی تجربی نوینی است می‌تواند از پیشرفت عفونت شبکیه‌ای CMV جلوگیری کند. با این حال این دارو ممکن است درمانی نبوده و سمی باشد. با اشعه درمانی یا خارج کردن به طریق جراحی می‌توان رشد کاپوس سارکوما را کاهش داد. درمان عفونت HIV تحت بررسی است اما امید می‌رود که بتوان درمانی مؤثر در برابر بیماری اساسی پیدا نمود.

آیا ویروس ایدز در اشک دیده می‌شود؟

به ندرت می‌توان ویروس HIV را در اشک بیماران ایدزی یافت از طرفی دیگر هیچ موردی از ابتلا به ایدز ناشی از تماس با اشک بیمار ایدزی دیده نشده است. با این حال چشم پزشکان در تمیز

کردن وسایل و لنزهای تماسی که در تماس با اشک هستند، دقت ویژه‌ای به عمل می‌آورند. جهت اطمینان، نتیجه آزمایش کلیه محلول‌های صنعتی شستشوی لنزهای تماسی موجود آن بوده است که این محلول‌ها باعث ضد عفونی کردن لنزهای تماسی که در معرض ویروس HIV هستند، می‌شوند.